

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

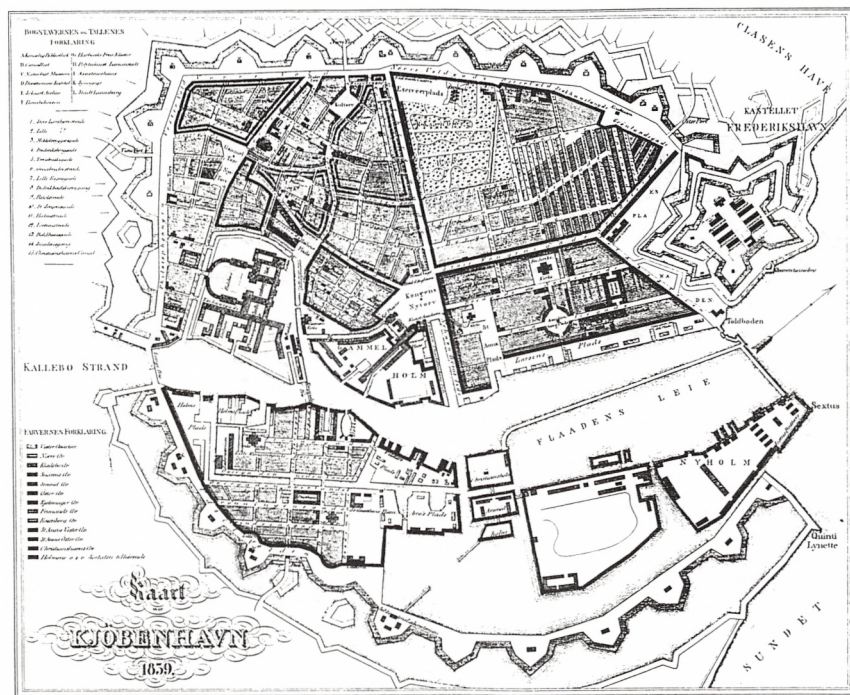
Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Slægt & Stavn

3. kvartal 1994:3

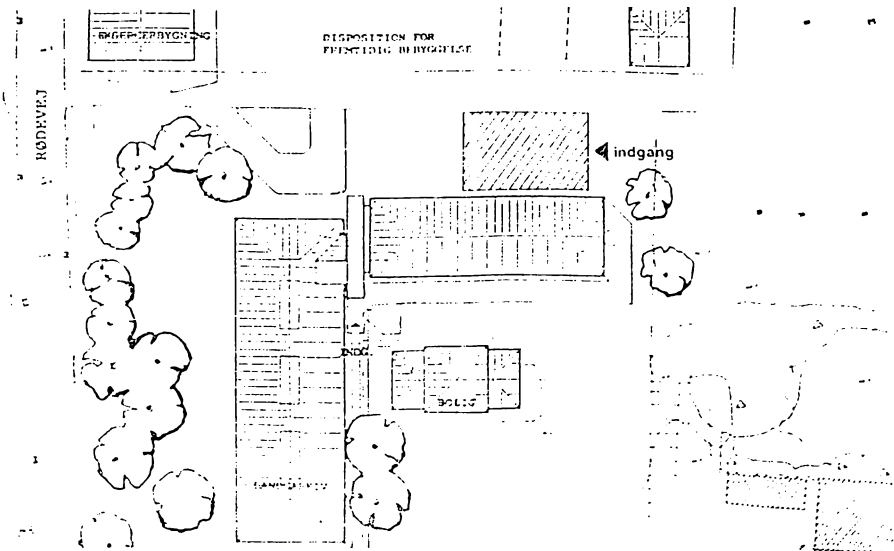

Landsarkivet for Nørrejylland

Som tidligere oplyst vil der i perioden fra juni til oktober ske en større ombygning på landsarkivet. Læsesalen vil blive udvidet til et areal noget nær det dobbelte, og hele loftsetagen vil blive indrettet med cafeteria, foredragssal mv. Arbejdet indebærer, at en del af de nuværende indre vægge skal brydes ned, nye mures op og en stor del af inventaret udskiftes. Store filmkameraer skal opstilles i nye lokaler, og det vil være nødvendigt at flytte adskillige kilometer arkivalier. Alle etager i Gamle Magasin og i hvert fald et par i Nye Magasin vil blive berørt. Alt dette kan desværre ikke ske uden, at det medfører en del ulemper for landsarkivets brugere - både de administrative myndigheder og ikke mindst læsesalsgæsterne.

Publikums mevirken

Landsarkivet er indstillet på, at generne for arkivets brugere i ombygningsperioden skal begrænses mest muligt. Men vi er også klar over, at der langs ad vejen vil opstå problemer, som man ikke i forvejen har kunnet tage stilling til. Både i disse situationer og i al almindelighed beder vi om publikums medvirken for at få tingene til at glide.

Konsekvenser

- 4 -

Midlertidig læsesal

Derfor vil der fra 1. juni være indrettet en midlertidig læsesal i en pavillon, som opstilles på den lille parkeringsplads nord for Nye Magasin. Ud over selve læsesalen vil der i pavillonen være toilet og knagerække til tøj, men ikke taskebokse. Indgang vil være fra øst. Der vil i hele perioden ikke være adgang til frokoststue eller vestibule.

Læsesalen kommer til at rumme omkring 35-40 pladser, hvoraf nogle få bliver tidsbegrænsede, nærmest svarende til de nuværende korttidspladser. Der opstilles desuden skranke til vejledningspersonalet samt læseapparater. Her findes også registraturer, registre, de mest nødvendige håndbøger, kopier af folketællinger samt de film, som i øjeblikket er opstillet på kopilæsesalen. Derimod skal kopierne af kirkebøger -1814, landstingets skøde- og pantebøger og matriklerne rekvireres ved hjælp af bestillingssedler.

I store træk vil arbejdet for publikum altså kunne komme til at foregå som på den nuværende læsesal, d.v.s. man slår op i registraturer, afleverer sine bestillingssedler ved skranken, får de rekvirerede arkivalier bragt til sin plads og afleverer dem på en vogn, når man har benyttet dem.

Fotokopier, film og mikrokort

I en del af perioden vil det ikke være muligt at købe mikrofilm, hvorimod mikrokort af kirkebøger, fotokopier og publikationer vil kunne købes i stort set hele perioden.

Pladsreservation

- 5 -

Der indføres et særligt pladsreservationssystem, som på en række punkter afviger fra det nuværende:

Alle pladser skal reserveres. Erfaringsmæssigt er læsesalene stærkt besøgt i månederne juni-oktober, hvorfor besøgende, der møder op uden pladsreservation, kun vil kunne påregne at få plads, hvis ikke alle pladser er reserveret.

Enhver kan reservere plads uden hensyn til bopæl.

I hver kalendermåned kan en og samme person reservere plads i op til 10 åbningsdage.

Tidspunkterne for, hvornår reservation kan foretages, er følgende:

Plads på læsesalen i juni kan reserveres i maj og juni,

plads i juli kan reserveres i juni og juli,

plads i august kan reserveres i juli og august,

plads i september kan reserveres i august og september,

plads i oktober kan reserveres i september og oktober.

Plads reserveres på telefon 86 62 17 88.

Den besøgende skal møde op senest kl. 9.30

Længere ekspeditionstider

Arkivaliernes vej fra magasin til læsesal vil være gjort en del mere besværlig på grund af de store omflytninger. Det vil uvægerligt betyde længere ekspeditionstider og ind imellem stop i kortere eller længere tid for ekspedition i biblioteket og i enkelte arkivfonds.

ll. Sct. Hans Gade 5 · 8800 Viborg
Telefon 86621788, Telefax 86 60 10 06

PUBLIKUMSMEDDELELSE

I forbindelse med Landsarkivets igangværende tagudskiftning blev der konstateret problemer ved el-installationerne, som krævede udskiftning, hvilket betyder, at Landsarkivets asbestlofter vil blive berørt.

Kulturministeriet har derfor besluttet, at samtlige asbestlofter i læsesale og kontorområder skal nedtages, og der er nu skaffet bevilling til, at arbejdet kan sættes i gang. Arbejdet vil blive gennemført i etaper, så læsesalsområdet vil blive berørt i kortest mulig tid. Desværre vil der på trods heraf blive tale om lukning af læsesalene i en længere periode. De særlige forholdsregler, som arbejdstilsyn m.v. kræver i forbindelse med en asbestrenovering, nødvendiggør dette.

Ifølge de foreløbige planer for arbejdet vil læsesalene være lukket i følgende perioder:

Mikrofilmlæsesalen: lukket fra fredag den 8. juli til slutningen af november

Hovedlæsesalen: lukket fra fredag den 26. august til slutningen af november

Tidsplanerne er som nævnt foreløbige, og der kan uden tvivl ske afvigelser. Landsarkivet vil i videst muligt omfang orientere andre arkiver, slægtshistoriske foreninger m.v. om, hvornår læsesalene kan genåbnes, ligesom man er velkommen til telefonisk at kontakte Landsarkivet (man-fre 9-15 på telefon 31 39 35 20).

Landsarkivet beklager de ulemper, renoveringsarbejdet giver for publikumsbetjeningen.

For arkivbenyttere, der som led i et større forskningsprojekt får brug for arkivalier i Landsarkivet, vil der i enkelte tilfælde blive mulighed for at udlåne materiale til brug på f.eks. Rigsarkivets læsesal. Sådanne udlån skal aftales individuelt i hvert enkelt tilfælde.

*Grethe Ilsøe
Landsarkivar*

Koleraåret 1853

København var i 1853 en by omgivet af volde – indenfor måtte bygges stenhuse, men udenfor kun lette træbygninger, der i tilfælde af krig let kunne fjernes, evt. ved afbrænding. Det nybyggede Tivoli lige udenfor Vesterport havde kun træpavilloner. Krigsminister Hansen var ubøjelig, terrænet mellem voldene og søerne skulle være overskueligt.

Byens indbyggertal var ca. 130.000, i de fattigste kvarterer boede familierne i små trange værelser, ofte kun 1½– 2½m² pr. person, også i kældre, på lofter og i gl. pakhuse. Helbredstilstanden blandt de fattige var rystende, de var underernærede, havde brystsyge (TB) eller andre mangelsygdomme. Gamle og syge almissemedlemmer blev indlagt på "Almindeligheden", som Almindeligt Hospital hed i folkemunde.

Københavnske læger (med Emil Hornemann i spidsen) havde advaret bystyret om, at hygieinen i byen var så dårlig, at et koleraangreb ville få uhyrlige følger. Der havde i årene 1851–53 været kolera i flere større byer: Berlin, Hamburg, Lübeck og Malmø. Man kender udtrykket "Døden fra Lübeck", det var pesten – makabert beskrevet i en stor kulørt rude i Marienkirche i Lübeck. Danmark havde tidligere haft karantænebestemmelser for skibstrafikken, men de var ophævet, da de generede handlen.

Byens drikkevand var overfladevand fra Emdrup Sø og de 3 søer udenfor voldene. Vandet blev urensset ført gennem trærender til pumper i gårde og på offentlige pladser. De ca. 100 km trærender var ofte utætte, men svære at reparere, for de lå 2-7 m under gaderne. Man klagede til bystyret, for vandet var fyldt med plantester, larver, døde småfisk, endog levende ål. Om sommeren var vandet lunkent – det blev kaldt "lunken ålesuppe". Før man kunne drikke det, måtte det koges, filtreres og afkøles, man drak hellere øl og brændevin.

Dagrenovation kendtes ikke – alt affald fra husholdningerne endte på gaden i rendestenen. Et større problem var afløbet af spildevand i de dybe åbne rendesten. Alt blev ledt derud også afløb fra garverier, brændevinsbrændere, stalde og hospitaler. Et godt regnvejr lettede, så gaden blev skyllet. Gaderne blev ganske vist fejtet 2 gange dagligt. Teoretisk set skulle alle gader have fald ned mod kanalerne og havnen, for her endte det hele. Man manglede et Miljøministerium. Man undrede sig derfor ikke over, at smitte af enhver art hurtigt kunne spredes. Gennemsnitsalderen for en dreng var 25 år, for piger 34 år, født i København de år.

Natrenovationen var endnu værre – i mange huse var gruber, hvorfra natmanden øste op i spande, andre steder var der spande i retirader i baggårdene – de blev så om natten slæbt gennem husene – var der ikke øl nok til natmændene, kunde det jo godt ske, at spandene skvulpede lidt over. Herfra var smitte af enhver art udspreddt.

De første kendte tilfælde af KOLERA forekom 11. juni 1853, ironisk nok på "Fandens fødselsdag" – en

sømand bragte sikkert smitten med sig syd fra.

1853 havde en ualmindelig varm sommer med stillestående, bagende sol i de snævre gader. Ved udgangen af juni var der anmeldt 90 koleratilfælde, heraf 60 døde.

Allerede den 24 juni var den overordentlige sundhedskommission trådt sammen og besluttede, at erklære København for koleraramt. Professor Bergsøe, der var chef for det statistiske bureau, skulle stå for gennemgang og bearbejdning af det store materiale til gavn for lægevidenskaben.

De fleste læger troede som overlæge Emil Hornemann ikke på direkte smitte, men på "Miasmer" = luftbårne sygdomme. Der var enkelte tvivlere, bl.a. dr. Panum, der med held havde indført karantæne af de syge bl.a. mens han var læge på Færøerne.

Sundhedskommissionen opfordrede alle læger og medicinstuderende til at slutte sig sammen. "Lægeforeningen mod kolera" konstitueredes lørdag den 9. juli. Mange læger blev iøvrigt selv smittede og døde.

Der blev oprettet 6 bureauer med henblik på anmeldelse og tilkaldelse af læger til de syge. Et større antal yngre læger tilbød daglig visitation af husene i de mest angrebne og truede kvarterer, hvorfra patienterne transporteredes til hospitalerne. Lægerne fandt ofte, at patienten allerede var død.

Sygdommen ytrede sig ved diarré og opkastninger, så de, i forvejen svækkede, døde simpelthen af væskemangel. Smitten ramte ikke kun de fattige, også andre kredse, der havde forbindelse med hinanden, blev ramt

- især ældre og i forvejen svækkede.

Fattighospitalets forstander havde, da epidemien startede, bestilt 200 ligkister, som blev stablet op i anstaltens have, så de gamle, der endnu var raske nok til at spadsere i solen, havde hele tiden "Døden" for øje. Dog i løbet af få uger var de brugt op.

På "Almindeligt hospital" i Amaliegade var der i juni indlagt ikke færre end 1200 "lemmer", syge, fattige og gamle - frygteligt overbelagt, alene i juli døde mere end 400. De mange dødsfald giver plads til nye syge. Det fortælles, at man hev de halvdøde ud af sengene, for at give plads tilnyankomne. Bystyret måtte om-danne skoler til nødhospitaler. Fra de mest usunde kvarterer, hvor pesten hærgede værst, blev over 3000 fattige flyttet ud på kaserner og teltlejre på Fælled og til sidst i en nyopført barakby udenfor voldene.

Det var også et stort problem at få de mange døde be-gravet - iflg. forordningen skulle en død begraves inden 48 timer efter dødsfaldet. Det blev forbudt at holde ligtaler og kun ganske få måtte følge den døde til graven.

Man havde fået etableret kirkegårde udenfor voldene, den største var Assistents Kirkegård (ved den nu-værende Nørrebrogade).

En samtidig beskrivelse fra 7. august af Hans Brøchner: Man ser de mærkeligste transportmidler, udover ligvogne, var der arbejdsvogne, møbelvogne og omnibusser samt trækvogne. I omnibussen var der plads til 6 kister, primitivt sammentømrede sorte kas-ser forsynet med en papirlap med afdødes navn, alder og dødsdag.

Kisterne blev sat ned i store gruber, to og to ovenpå hinanden, for fattigfolk helt uden ceremoni. Fattigforstanderen sparede på kister ved at lade de magreste stuve sammen med 2 i hver kiste.

Den 23. juli holdtes statsråd på Eremitagen, hvor kong Frederik den syvende kom med flere gode råd om bl.a. rømning af militærets bygninger til fordel for de syge og fattige, men her stødte han på skarp modstand fra bl.a. Krigsminister Hansen. Det eneste af kongens forslag, der gik igennem, var at militæret skulle hjælpe ved gravningen på kirkegårdene, så kisterne kom tilstrækkeligt dybt i jorden. Den 27. juli kulminerede epidemien med 340 tilfælde, heraf døde 217. I løbet af august aftog epidemien, vejret var samtidig blevet køligere. Først hen i oktober 1853 var epidemien forbi – den havde i hele landet angrebet 7219 personer, heraf døde 4737 (København havde 4083 dødsfald).

Også Aarhus og Aalborg havde tilfælde. Fra København var de mere velhavende, der havde sommerbolig ved Furesøen eller andre steder udenfor byen, bl.a. på Frederiksberg, kørt ud med vogn eller til hest.

Kik engang, på jeres egen stamtavle, hvis I har forfædre i København, om der blandt dem er dødsfald i sommeren 1853, så er det sikkert kolera.

Jeg har selv fundet 2:

- 1 En brændevinsbrænder i Rigensgade (66 år) tidligere medlem af bystyret og ejer af den ejendom, han beboede (nr. 460–461). For at vise, hvor forvirret det hele var, kan jeg gentage, hvad der står om ham i Skifte-
retsprotokollen:
Nr. 5072 efter Peter Christian Hansen, der er meldt

død af Kolera den 2. august 1853. Da den afdødes bopæl ikke var opgivet og yderligere oplysninger for politiet ej var herom at erholde, blev forretningen straks afsluttet. Moeberg.

Jeg kan tilføje, at han var gift 2 gange, han efterlod sig kone og flere børn. Konen annoncerede hans dødsfald både i Berlingske og Adresseavisen – heri står, at han døde efter 8 dages sygeleje.

- 2 En skrædderkone boende Adelgade 242 døde 29. august (49 år gl).

Litt.: **Jørgen Mathiassens** trilogi, 2 bind "Da dage blev år" – udkom 1981.

Kelvin Linnemann: En aften i Koleraåret.

Helge Navnsbjerg: Dagligliv i byen 1800–1900

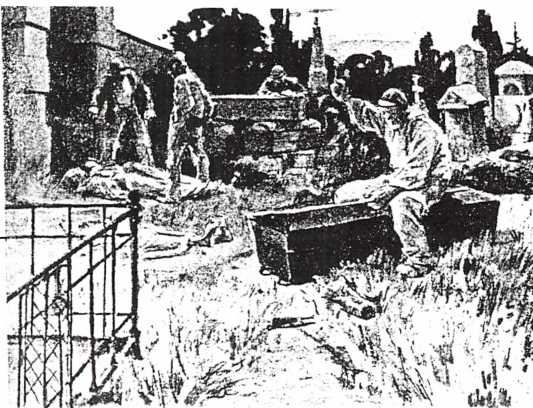
Wilhelm Bergsøe (1835–1911): Fra Piazza del Popoli. Udgivet 1866. Herfra er illustrationen ved kirkegården.

Karen Aaby: Pesten går i rødt, Jomfru Dorte.

På Landsarkivet i København findes en tryksag: Koleræpidemien i København. 2870 koleradøde i perioden 22/6–13/10 1853 – samlet og udarbejdet af Inger Wiinberg Pedersen og Mogens Hammargren Christensen efter dødelister i avisen "Morgenposten" – færdiggjort marts 1988.

I. Lerche.

Ill. fra Vilhelm Bergsøe: Fra Piazza del Popolo.
af Erik Henningsen

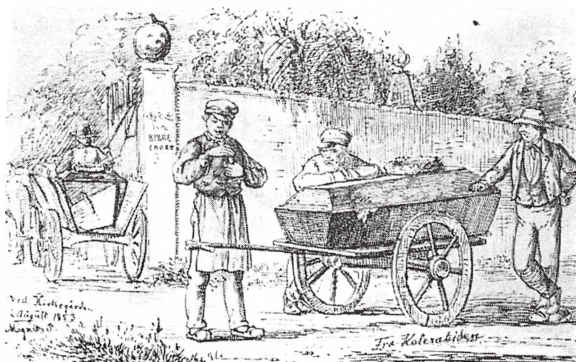

„Et par pjaltede karle hamrede lystigt lågene til under modbydelig skemten med de halberusede kuske.“

Teltlejren uden for Vesterport under koleraen 1853. Af angst for smitte flyttede folk fra de mindre udsatte kvarterer herud, men man passede sit arbejde inden for voldene. T.h. kommer skorstensfejeren hjem fra dagens dont. Farvelagt radering af H. G. F. Holm. Kobenhavns Bymuseum.

Ligførerne tager sig en tiltrængt pause ved kirkegårdslågen. Tegningen viser den uærbødige tilvænnning til døden hos disse professionelle. Tegning af Magnus Petersen. Bymuseet.

Slægthistorisk Center.

Hvad kan jeg bruge dette arkiv til? og hvad kan jeg finde der? Det er de 2 spørgsmål de fleste slægtforskere stiller, når de hører om et af Mormonkirkens Slægthistoriske Centre. På vor mødeaften **mandag den 10 oktober kl.19.30.** vil jeg nøje gennemgå de forskellige arkivgrupper, man kan benytte her, og hvad man kan finde i disse. I denne artikel vil jeg kun kort fortælle lidt om de vigtigste grupper.

I.G.I. International Genealogical Index.

Denne gruppe består af en meget stor samling mikrofichekort, fra næsten hele verden. Ialt ca. 52. millioner oplysninger, og heraf ca 5 millioner danske. Disse oplysninger kan enten være en persons fødsels-/dåbsdag eller vielsesdato.

Kortene er først inddelt efter land, dernæst efter amt, eller anden områdebetegnelse som bruges i det pågældende land. En undtagelse er dog Tyskland, her er hele landet taget under eet. Også det tidligere Østtyskland. Denne gruppe findes på også computeren.

Lokalitikortene, (Family History Library Catalog).

Dette er den anden store gruppe, i denne kan man finde alle de arkivalier, der er filmet af Mormonkirkens fotografer. Når en slægtforsker normalt går på arkivet, har mange af os vel nok den vane at bruge de arkivgrupper, vi bedst kender. I disse kort får man en oversigt over et stort antal andre arkivalier, som også kan benyttes i vor forskning, som f.eks skolearkivalier og overformynderiprotokoller.

Som et andet eksempel vil jeg nævne skifterne. Dem bruger mange heldigvis, men mange har også svært ved at finde ud af, helt præcis hvilket gods deres forfædres gård eller hus har hørt under. På disse kort er det meget lettere, da der inden for hver enkelt sogn, er nævnt alle de godser og andre myndigheder, som

ejede noget i det pågældende sogn. Desuden en oversigt over alle de øvrige steder de pågældende godser ejede jord, så man på den måde kan se, inden for hvilke sogne ens forfædre muligvis har flyttet rundt. Husk menneskene var jo bundet til godset, og ikke til sognet.

I denne gruppe indeles arkivalierne både efter amt, herred og sogn, så man skal huske at se alle steder.

De sønderjyske civilregistraturer er flere steder filmet op til 1930-1950. På Rigsarkivet har vi jo kun de Sønderjyske kirkebøger op til ca 1914.

Udover Danmarks grænser, er der også meget at finde, f.eks. er en stor del af Berlins Kirkebøger fra ca 1650 til 1875, blevet affilmet af Mormonkirken i årene 1934-36, altså før Anden Verdenskrigs begyndelse. Dette er for mig personlig en fantastisk ting. Kirken kunne jo lige så godt have begyndt sin filmatisering i Skandinavien! eller i et hvilket som helst andet land. Mange af disse tyske arkivalier er jo desværre blevet ødelagt under krigen og findes ikke mere.

I denne gruppe findes også bestillingsnumrer på mikrofilm af 8 millioner familiegruppeskemaer, over afdøde familier fra hele verden. Skemaerne er lavet og indsendt af kirkens medlemmer. Men husk alt er registraturer og oversigter over film, som man eventuelt kan bestille hjem. På selve arkivet er kun en meget lille del af disse film hjemme, men kan som nævnt bestilles hjem for et mindre beløb. Desværre er det umuligt for mig her at komme ind på alt. Denne gruppe findes også i computeren.

Færdigtrykte og Udgivne Slægtsbøger og ander litteratur.

Der findes også fine oversigter over dette materiale, både under lokalitkortene, og i en hel kasse for sig selv. Nogle af bøgerne er blevet affilmet andre ikke endnu. Men har man først fundet en bog af interesse, kan man bagefter selv gå på jagt efter den på andre arkiver, ikke at forglemme Frederiksberg Bibliotek, der har en meget fin samling.

Computeren.

På mange af vore Centre er der adgang til at søge på en computer, men i en begrænset tid, ca. 1/2 time pr. person. Ellers ville alle jo helst sidde ved den.

En lille opfordring.

Som nævnt andet sted i bladet lukket Landsarkivet for Sjælland, i en ret lang periode i efteråret. I den anledning kan jeg godt forestille mig, at mange i stedet vil tage til Rigarkivet, og det kan ingen jo hindre dem i, men resultatet vil blive, at vi alle vil sidde på nakken af hinanden, og det vil ikke tjene noget formål.

I stedet opfordrer jeg vore medlemmer og alle andre, til at prøve at bruge andre arkiver som f.eks.

1. Frederiksberg Bibliotek, der har en mængde slægtsbøger og anden litteratur som vi slægtsforskere kan have glæde af.
2. Københavns Stadsarkiv beliggende på Københavns Rådhus. Her findes en mængde arkivalier fra selve København, så Københavnerne kan finde meget her.
3. Det kongelige Bibliotek. Her findes landets største bogsamling, og billedsamling.
4. Alle vore gode Lokalhistoriske Arkiver rundt omkring i landet, besøg dem eller skriv til dem. Adresserne på disse arkiver findes i Arkivvejviseren, under den storkommune hvorunder sognet hører.
5. Endelig vil jeg anbefale at man prøver at få orden i alt det materiale, man indtil nu har fundet. Prøv eventuelt at føre det ind på EDB, det kan alle aldersgrupper gøre. Der findes mange gode programmer og kurser vedrørende slægtsforskning på EDB.

Jeg håber at vi alle alligevel vil få et godt og udbytterigt efterår, og glæder mig til vort møde den 10.oktober kl.19.30

Anna Margrethe Krogh-Thommsen.

Genealogica 2. del

Farum sogneforstanderskabs forhandlingsprotokol 1842-1848.

Farums Arkiver & Museer. kr. 140 (36.5)

Niels-Jørgen Hansen: Skytter & skjolde, Fugleskydningsselskabet for Ringsted og Omegn 1842-1992. Midtsjællands lokalhistoriske Arkiv. kr. 135 (36.9)

Hans Henrik Jacobsen: Odense Forenede Skydeselskab 1817-1992. Odense Forenede Skydeselskab. (36.9)

Kenno Pedersen: Helsingørs Kongelig Privilegerede Skydeselskab 1766-1991. Helsingørs Kongelig Privilegerede Skydeselskab. (36.9)

Adda Hilden: Lærerindeuddannelse, lokalsamfundenes kamp om seminariedriften. Odense Universitetsforlag. kr. 318 (37.17)

J. Hauge Nielsen: Nørre Nissum Seminarium 1892-1992, hverdagen og hver dags fest. Elevforeningen for Nørre Nissum Seminarium (37.18)

J. Boisen Schmidt: Til duelige skoleholderes dannelse, Jonstrup Statsseminarium 1790-1990. Jonstrups Venner (37.18)

Gadevang Asyl 1892-1992, streger til et virksomhedsportræt. Gadevang Asyl (37.24)

Carsten Rasmussen: Valby Børneasyl 1842-1992, fra opbevaringssted til moderne pædagogik. Valby Børneasyl (37.24)

Hans Munk Pedersen: - at se med egne øjne, en krønike om Ry Højskole 1892-1992. Ry Højskole. kr. 165 (37.414)

Svend Aage Møller: Bornholms højskoleliv, i anledning af 100 års jubilæet 1993. Bornholms Reklamebureau kr. 178 (37.414)

Vinding Højskole 1867-1992. Vinding Fagskole. (37.414)

Hunderup skole 150 år, 1842-1992. Hunderup Skole (37.5)

Jørgen Kjær Hansen: Forældreskolen i Århus 1867-1992. Forældreskolen i Århus (37.5)

Randers Statsskole 1542-1992, Randers Latinskole, Randers Lærde Skole, Randers Statsskole. Randers Statsskole kr. 190 (37.5)

Henrik Zip Sane: Marie Kruses Skole, vejen til forstaden Farum. Farums Arkiver og Museer kr. 225 (37.5)

Skolen i Birkerød 1868-1993, fragmenter af Birkerød Gymnasiums historie i 125 år. Strandberg kr. 200 (37.5)

H.E.Sørensen: Skærbæk kommuneskole gennem 250 år. Skærbæk kommuneskole kr. 120 (37.5)

H.E. Sørensen: Det første skolehus her på landet, Døstrup skole 1693- 1993. Melbyhus kr. 100 (37.5)

Københavns Universitet 1479-1979. Bind 2: Almindelig historie 1788-1936. kr. 398 (37.64)

Jan William Rasmussen: Den kongelige Døvstummeskole i Nyborg 1891-1991 Nyborgskolen. Døvehistorisk Selskab kr.225 (37.73)

Liv og pension i 150 år, fra Livrente- og Forsørgelses-Anstalten til Danica. Danica (38.14)

Henning Hall: Optegnelse om Randers Byes Ældre Kjøbmands Liig-Laug 1693-1993. Randers Amts Historiske Samfund (38.2)

Johnny Wøllekær: Fattiggårdene på Fyn. Landbohistorisk Selskab kr. 188 (38.409)

Nete Balslev Wingender: Gammel og fattig, skøn og ret i den tidlige alderdomsforsorg 1891-1922. Jurist- og Økonomforbundet kr. 300 (38.6)

Palle Brandt: Fra Anstalten til Saxenhoj, træk fra livet på en institution fra 1865-1992. Storstrøms Amtsråd. (38.7)

Nete Balslev Wingender: "-Drivhuset for den sygnende Plante!", børn og opdragelse i åndssvageanstalten Gil. Bakkehus 1855-1902. Dansk Psykologisk Forlag kr. 150 (38.7)

Gamle naver-og soldaterviser. Odense,Projekt Visecenter .Gratis (39.14)

Helle Larsen: Sagn og overtro i Farum. Farum Lokalhistoriske Arkiv. kr. 30 (39.3)

Johs. Bredmose Simonsen: Fiskeriet set fra dæk og kaj, en epoke af Esbjerg-fiskernes historie. Esbjerg Byhistoriske Arkiv kr. 98 (39.45)

Bjørn Westerbeek Dahl: Kortets historie i Vejle Amt, fra renaissanceens byprospekter til 1800-tallets generalstabskort. Vejle Amts Historiske Samfund kr. 290 (40.2)

Landmålingsarkivet 1693 - 19. juli 1993. Kort - og Matrikelstyrelsen. Gratis (40.2) **Denne titel er indgået i foreningens bogsamling.**

Knud Prange: Krise eller blomstring ?, lokalhistorie i 90'erne. Københavns Universitet, Historisk Institut, Lokalhistorisk Afdeling. kr. 15 (40.71)

Danske gårde i tekst og billeder. Landbrugsforlaget. kr. 1.680 pr. bind (46.1)

Frederiksborg, København og Roskilde Amter. Bind 1: Nord- og Østsjælland

Ribe Amt. Bind 2A: Blåvandshuk, Bramming, Brørup, samt tilføjelser til Grindsted, Helle m.m.

Ribe Amt. Bind 2B: Ribe, Varde, Vejen

Sønderjyllands Amt. Bind 2A: Rødding, Rødekro, Skærbæk,

Sundeved, Sydals

Bind 2B: Sønderborg, Tinglev, Tønder, Vojens, Åbenrå

Danske landbrug i tekst og foto. Midjysk Bogforlag. kr. 1.950 for bd. 5+6 (46.1) Afdeling 3, Bind 5: **Ebeltoft, Grenå, Midtdjurs og**

Nørredjurs kommuner

Afdeling 3, Bind 6: **Rosenholm, Rougsø, Rønde og**

Sønderhald

kommuner

Brønshøj-billeder 1900-1930. Brønshøj Museum kr. 35 (46.37)

Lars Cramer-Petersen: Frederiksborgvej fra "Navnløse" til Søborghus Kro, en lokalhistorisk billedfortælling om huse og

hændelser langs en københavnsk hovedfærdselsåre. Brønshøj Museum kr. 65 (46.37)

Lars Cramer-Petersen: Frederikssundsvej fra Brønshøj Torv til Kagsbro, andel del af en lokalhistorisk billedfortælling om en københavnsk hovedfærdselsåres udvikling fra Brønshøj til Husum. Brønshøj Museum kr. 65 (46.37)

Asger Fog: Husum - landsbyen der forsvandt, historien om en af de landsbyer - der i 1901 blev indlemmet i København. Brønshøj Museum kr. 75 (46.37)

Omkring Bakkehuset, Bakkehuset og dets beboere set med samtidens øjne. Fisker & Schou kr. 125 (46.37)

Alle de følgende titler har bibliotekssignaturen 46.4. Stednavnene vil være med fremhævet skrift.

Hannelene Toft Jensen: Udsigt til Amager, udviklingen i Tårnby og Dragør kommuner i dette århundrede. Københavns Amtsmuseumsråd. kr. 150.

Ingvar Mølbjerg: Asdal gennem 600 år. Centraltrykkeriet i Holstebro.

Kaj Strandberg: Asminderød Kirkeby ca. 1660-1910. Asminderød Bylaug .

Eva Lund:Gårdbeboere i Biskorup og Killerup, 2 landsbysamfund i Odense, Vor Frue lds. Eget forlag.

Bjerringbro 1863-1988. Bjerringbro kommune.

Fotografiet fortæller, lokalhistorie fra **Bjerringbro** kommune.

Lokalhistorisk Forening for Bjerringbro Kommune.

Blåhøj Stationsby 1917-1992. Lokal- og Slægtshistorisk Selskab for Blåhøj og omegn.

Carsten Porskrog Rasmussen: Vækst og virke ved grænsen, Bov og Holbøl sogne 1920-90. Institut for grænseregionsforskning kr. 175

Dines Bogø: Dengang og nu. 1. del: 12 lokalhistoriske artikler fra **Dragør Nyt**. Din Bog. kr. 48

Kresten Andresen: **Engelsholms** historie. Engelsholm Højskole kr. 190

Erik Overgaard: **Fjederholt**, en landsby og dens udmarker. Eget forlag kr. 148

Henning Jørgensen: Forum-området 1664-1993, **Forum, Forumlund, Fuglbæk, Astrup i Bryndum sogn.** Eget forlag kr. 125

Hans de Hofman: Om **Fredericia**. Udgivet i anledning af 200 året for Hans de Hofmans død. Uddrag af Erik Pontoppidan: Den danske Atlas, Tomus 5, 2. bd. Trykt i gotisk og latinsk alfabet. Lokalhistorisk Arkiv for Fredericia og Omegn. kr. 50

Peter Schmidt: Krig og nye tider, **Fredericia's** hverdag i årene 1910-1920. Elbo Grafiske Hus.

Knud B. Christoffersen: Købstaden **Frederikssunds** historie 1801-1970. 2. Bind: 1901-1970. Thorsgaard kr. 598.

Paula Knudsen: Løst og fast om livet på **Fur**. Fur Museum kr. 48

Gammel Estrup. Randers Amts Historiske Samfund kr. 248
En **Østjysk** landsbys rødder, **Gedings** historie indtil 1850. Tilst Kasted Geding Lokalhistoriske Forening kr. 90

Billeder fra Gerlev, Tørslev, Krogerup og Dalby. Historisk Forening i Jægerspris

Carl Erik Andresen: Valentinerne på **Gjeddesdal** 1822-1927. Greve Lokalhistoriske Forening.

Billedbog fra Gram kommune. Lokalhistoriske Arkiver i Gram kommune.

Ingrid Brase Schloe: Karper, kællinger, kareter, kurpark, kongelige og minsandten en kejser i K & K i **Graasten**. Forlaget A-Sats kr. 107

Peter Tiemroth: **Gudhjem** - i 9000 år, fiskerleje, kunstnerkoloni, turistmekka. Bornholmeren kr. 198

Søren Bugge Vegger: Gunnis Torp, historien om **Gunderupgård og Trend Storskov**. Rabøl kr. 160

Lennart Secher Madsen: Med kurs mod Djævløen, historisk guide gennem **Haderslev fjord og havn**, udgivet i forbindelse med jagten

Jensine af Haderslevs 140 års jubilæum og Haderslev Købstads 700 års jubilæum i 1992. Skibslaget Jensine.

Halsnæs i hundrede år, billeder fra **Hundested** og omegn. Frederiksværkegnens Museum.

P. Storgaard Pedersen: Hardsyssel, omtrent det nuværende **Ringkjøbing Amt**. Hindkjær. Optryk af udgaven fra 1904. kr. 128.

Ole G. Nielsen: Mindesmærker, i **Hashøj kommune**. Lokalhistorisk Arkiv i Hashøj kommune. kr. 20

Margit Baad Pedersen: Haslev fra landsby til stationsby. Haslev Museum kr. 35

Klavs Gjerding: Bidrag til **Hellum Herreds** beskrivelse og historie. Feder Kristensen kr. 88

Historien her, lokal historisk læsebog for **Helsingø** og omegn. Schwarts Boghandel kr. 198

Helsingør i Sundtoldtiden 1426-1857. Tillæg i 2 bind. Bind 1: Register, Bind 2: Kildeangivelser og noter, samt fortegnelse over trykte kilder til Helsingørs historie. Helsingør kommunes Museer

Evald Kappelskov: Om **Henne** sogn gennem tiderne. Navneregister. Kaj Christensen kr. 20

Herfølge og Sædder dengang og nu. Lokalhistorisk Arkiv for Herfølge-Sædder sogne.

Kathrine Dreyer: Hesselbjerggård, historien og nutiden. Eget forlag **Hjørlande** sogns historie. Bind 2. Jørlande Sogneforening

Karl Kr. Overmark: Da **Hjørring** blev by. Vendsyssel historiske Museum kr. 200

H. Morell Jørgensen: Set & sket i **Hobro** 1880-1914. Himmerlandsbanken. kr. 140

Hodsager-Minder, træk af sognets historie. Bind 2. Hodsager Centralskole. kr. 250

Bo Barsøe-Andersson : Hollufgård, hovedgård og herresæde. Odense Bys Museer.

Esbén Graugaard: Det gamle **Holstebro**, tyve beretninger om hændelser i det nu forsvundne Holstebro. Holstebro Museum kr. 195

Hornbæk (Viborg Amt) - i mands minde. Holger Jensen kr. 100
Ole Schiørring: Horsens i glimt - fotos fortæller historie. Gutenberg-Lauget .

Niels Iversen Klit : Husby Klit, en egnsskildring fra gammel tid, skrevet i de sproglige mål teksterne fandtes i. nr. 6-7-8.

Folmer Christiansen: Sparekassen i **Højer** 1843-1993, med træk fra byen efter 1920. Sparekassen Højers Fond. kr. 100

Kurt Sørensen: Isøre Havn, på sporet af Danmarks ældste landsting og den kongelige flådehavn fra 500-tallet. Ursula kr. 40

Else Paulsen: Før og nu, på billedvandring gennem **Karrebæk sogn**. Jan Carl Paulsen Maskinfabrik.

Peter Bavnhøj: Kirkegaard (Sønderhald Herred), historien om en gård og dens beboere gennem 400 år. Dansk Landbrugsmuseum kr. 88

Henrik Gjøde: Klarupgård. G.E.C.Gad kr. 98

John T. Lauridsen: Klatterup, et arbejderkvarter i **Esbjerg** 1890-1990. Esbjerg Byhistoriske Arkiv. kr. 198

Kværndrup sogn. Udgiver ikke kendt

Billeder fra Kyndby, Kyndby Huse og Kyndbyværket. Historisk Forening i Jægerspris.

Marie Bach: Køge 1500-1950. Dansk og engelsk tekst. Odense Universitets Forlag kr. 300

Køge Bys borgere 1753, en kollektiv biografi. Arki-Varia. kr. 100

Hugo Matthiessen : Hugo Matthiessens **Køge**, fotograferet oktober 1914. Hikuin kr. 150

Lindknud 1930-1992, en egn i forandring, en lokalhistorie ved mange mennesker. Lindknud Lokalhistoriske Forening. kr. 200

H.K.Kristensen : Lunde sogn i Vester Horne Herred, forsøg på en historisk-topografisk beskrivelse. Navneregister. Kaj Christensen kr. 15.

Esben Graugaard: Naur Sogn 1600-1900, portræt af et vestjysk sogn og dets mennesker fra enevælde til andelstid. Holstebro Museum kr. 245.

Palle Brandt: Broen, byen og borgerne, 1867-Christian den Niendes Bro - 1992. **Nykøbing Falster.** Museet Falsters Minder.

H.V.Andersen: Som det var i **Nykøbing Sj.** Lokalhistorisk Forening. **Skovklosterregnskaberne** 1467-1481, godsregnskaber fra **Næstved St. Peders Kloster (Herlufsholm).** Landbohistorisk Selskab. kr. 188. **Nørlund Plantage og Harrild Hede,** historie og natur. Nørlund Plantage. kr. 124.

H.K.Kristensen: **Nørre Nebel og Lydum sogne,** navnerregister. Kaj Christensen. kr. 25.

H.K.Kristensen: **Ovtrup sogn i Vester Horne Herred,** navnerregister. Kaj Christensen. kr. 18.

Rimsø præstegård 1593-1993, glimt fra årenes gang. Rimsø og Kastbjerg Menighedsråd.

Jens Aarup Jensen: Jesper Malers **Ringkøbing,** 1808-1847, en billedbog med maler Jesper Kierkegaards farveprospekter af købstaden Ringkøbing. Ringkøbing Museum kr. 188.

Niels-Jørgen Hansen: **Ringsted,** en by i Midtjylland. Bind 2: Handel, håndværk, byråd, borger. Midtjyllands lokalhistoriske Arkiv. kr. 125.

Sognegrus, erindringer fra **Sennels sogn.** Sennels Borgerforening. kr. 125.

Keld Dalsgaard Larsen: **Silkeborgs** rødder, fortællinger og billeder fra Smedebakken og det gamle Silkeborg. Midtjysk Forlag., kr. 148.

Peter Abildgaard: Degnen, Dolle & Dødsscleren, øgenavne, tilnavne og kælenavne i det gamle **Svendborg.** Skanderleipzig. kr. 48.

Laurits Christian Hansen: Laurits Christian Hansen 1822-1907, en præstesøns beskrivelse af **Slangerup.** Historisk Forening for Slangerup Kommune. kr. 40.

Store Heddinge før og nu. Hæfte 1. Stevns Lokalhistoriske Arkiv. kr. 125.

Anton Andreas Olesen: Træk af **Strellev** sogns historie. Navnerregister. Kaj Christensen. kr. 25.'

Søren Hechmann Andersen: Stribbogen, på opdagelse i det gamle Strib. Udgiverselskabet i Middelfart. kr. 98.

Jytte Sørensen: Strøby, baggrund, udvikling og skæbner i 17-1800 tallet. Vallø lokalhistoriske arkiv. kr. 85.

Robert Egevang: Svaneke, guide til byens historie. Byforeningen Svaneke's Venner. kr. 40.

Kaj Mehr: Svanninges gamle gårde. Svanninge Folkemindesamling. **Svenstrup** kirkesogns historie, **Stevning, Svenstrup, Torup, Himmarn, Klingbjerg**. Bind 2. Als Offset.

Byens breve, Tønders historie i dokumenter. Tønder Museum kr. 25.
Træk af Tørring sogns historie, redigeret optryk af 1.udgave fra 1932 og 2. udgave fra 1974 suppleret med bidrag fra borgere i sognet. Tørring Håndværker- og Borgerforening.

Tårs- et sogn i Vendsyssel. Bind. 2. Lokalhistorisk Forening for Tårs og Omegn. kr. 250.

Understed og Karup sognes historie. Bind 4+5. Sognehistorisk Forening.

Vejby-Tibirke Selskabets årbøger, indholdsfortegnelse 1966-1991. Vejby-Tibirke Selskabet kr. 25.

Ingvard Jakobsen: Vejlerne, folk og natur i fortid og nutid. Ballebys Boghandel. kr. 195.

Erik With-Pedersen: Optegnelser om "Holmen" og "Hestehaven", nogle bidrag til **Vejle Østbys** historie. Vejle Museum kr. 115.

Jesper Overgaard: Viborgs historie skridt for skridt, på byvandring i det ældste Viborg. Viborg Turistbureau.

Øglestrup, en gård i **Raasted sogn**, historie, sagn og fortællinger. Folkeuniversitetscentret Skærum Mølle. kr. 100.

Elmer Dalsgaard: Glimt af **Østvendysseles** lokalhistorie, udvalgte artikler. Bind 2. Nykjær's Boghandel. kr. 145.

Svend Aage Faaborg: Aabenraa-billeder, fra Vejrmølle til Landsarkivet. Bind 4: Slotsgade, vestlige halvdel. Aabenraa Bogtrykkeri.

Meddelelse fra redaktøren

De omtalte titler på de foregående sider er alle udkomne indenfor det seneste 1½ år.

Alle kan hjemlånes via Deres lokale bibliotek - vis blot bibliotekaren listen.

Flere af titlerne er ikke forsynet med priser, da udgiverne ikke har oplyst dette.

Lone Wredstrøm

HAR DE HUSKET TILMELDINGEN TIL SLÆGTSFORSKERDAGEN

Nu er det allersidste chance for at tilmelde sig til vores slægtsforskerdag. Se programmet i ekstra-nummeret til "Slægt & Stavn" 1994 nr. 1. Skriv til Jørgen Aasberg for tilmelding. Adressen står på side 2.

Foreningen abonnerer fra nu af på tidsskriftet "Fortid og Nutid", som vil stå til hjemlån på foreningens bogreol på 3. sal på Priorvej.

Tilbage til fortiden

22 lokalarkiver i Vestsjælland har udsendt en smuk lille guide med titlen »Tilbage til fortiden«. Guiden indleder med generelt at fortælle om lokalarkivernes arbejde og publikumsservice. Herefter følger en kort gennemgang af de enkelte arkiver med adresser og åbningstider, arkivets faciliteter samt bestand af arkivalier, billeder, film og aviser.

Guiden koster 30 kr og kan bestilles på Slagelse Lokalarkiv, Stenstuegade 3, 4200 Slagelse.

Slægtsforskere:

Lad os stå vagt og værne!

Værnepligt og militær har i århundreder spillet en vigtig og alvorlig rolle for størsteparten af den mandlige befolkning. - Ved udforskningen af vore forfædres liv og levned kan de arkivalier, som disse begreber har affødt, benyttes med stort udbytte.

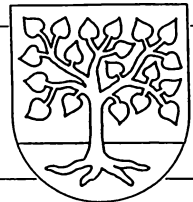
De militære arkivalier - f.eks. lægdsrullerne - og litteraturen om militæret er imidlertid fyldt med forkortelser, ord og begreber, som ikke er umiddelbart forståelige. - Foruden forklaringer på mange af disse indeholder hæftet oplysninger om krigsdeltagermedaljer mv.

ISBN-nummer: 87-984-484-9-8

Publiceret 1994 af Anton Blaabjerg og Birgit Øskov som tillæg til

SLÆGTEN

FORUM FOR SLÆGTSHISTORIE

Foreningen har købt et oplag af denne publikation, som sælges til foredragene for kr. 8,00.

Landsarkivet for Nørrejylland.....s.	3
Landsarkivet for Sjælland.....s.	6
Koleraåret 1853. Ved Inger Lerche.....s.	7
Slægtshistorisk Center. Ved A.M.Krogh.Thomsen.....s.	14
Genealogica. 2. del . Ved Lone Wredstrøm.....s.	17
Meddelelser fra redaktøren.....s.	26
Bogsalg.....s.	27

Indhæftet midt i bladet findes oversigten over efterårets foredrag.

